

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ ความฉลาดรู้ทางการเงิน

เรื่อง

ภาชนะรู้คิด

ครูผู้สอน ครูภากร อุปการแก้ว

กิจกรรม

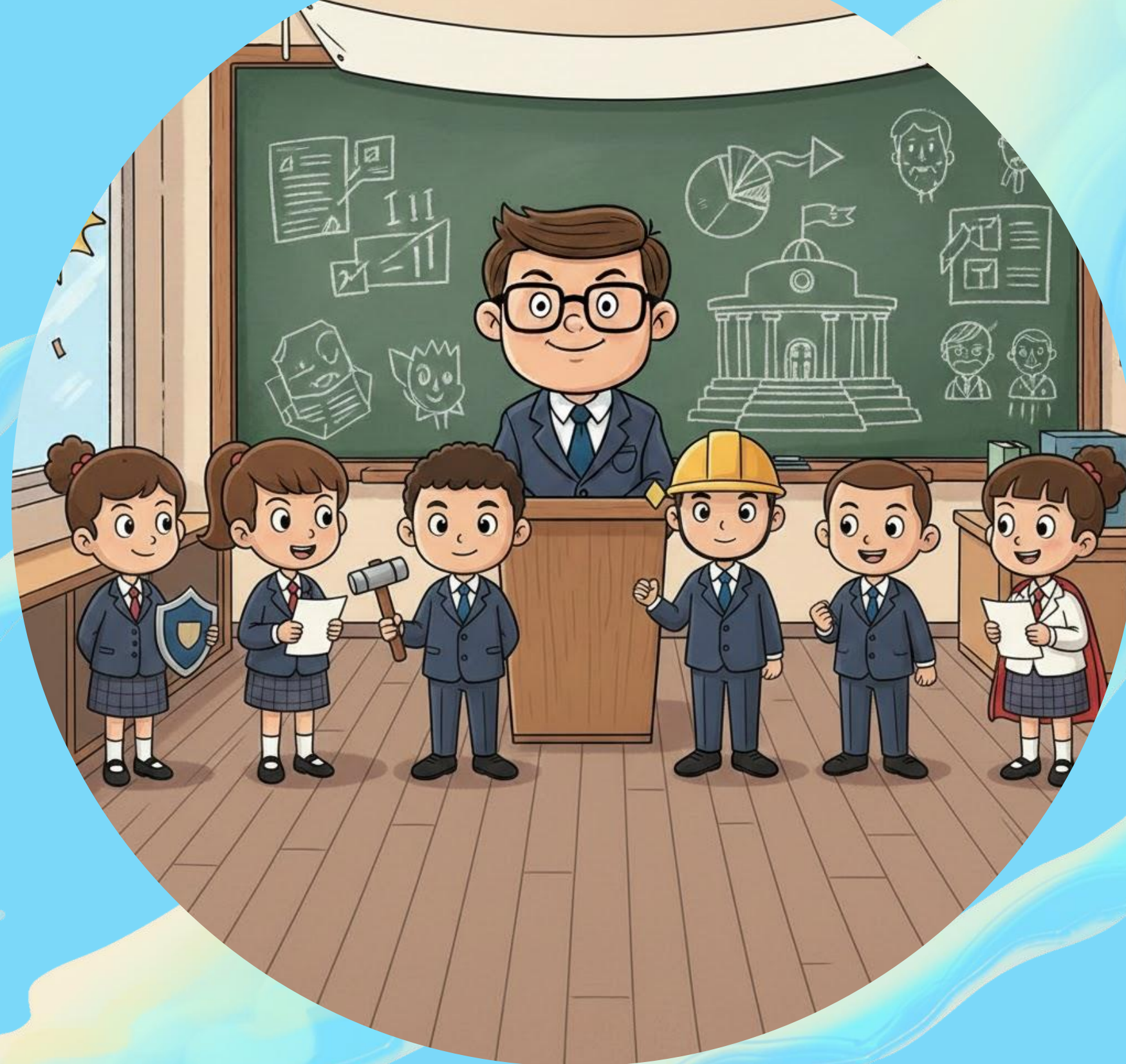
จัดสรร

งบประมาณแผ่นดิน

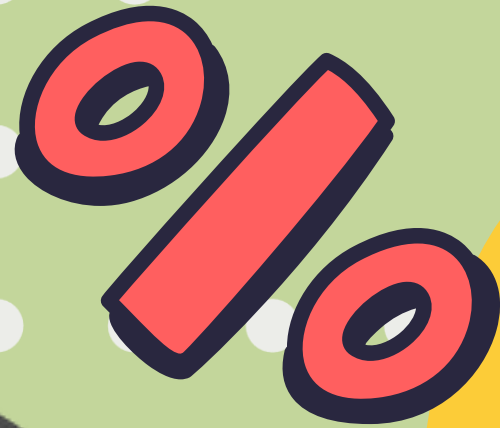
สถานการณ์

ตั้งแต่วินาทีนี้พวกเราคือ
คณะรัฐมนตรีของประเทศไทย

คำถามชวนคิด

จัดระบบประมาณประเทศ
ให้เลือกว่าจะจัดระบบให้ด้านใดบ้าง
สามารถเลือกได้เพียง ๓ ด้าน
พร้อมบอกเหตุผล

การศึกษา

สาธารณสุข

คมนาคม

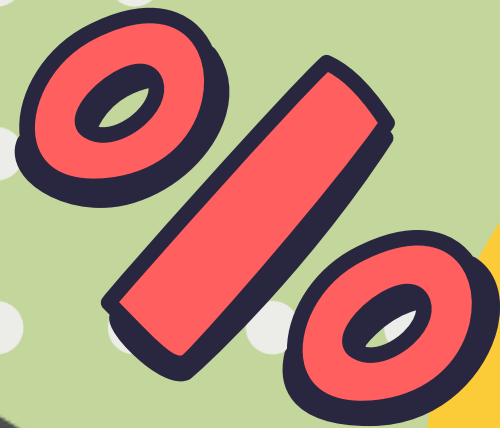
ความมั่นคง

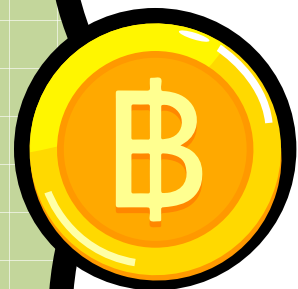
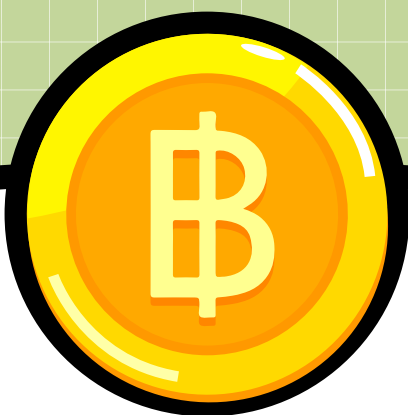
สิ่งแวดล้อม

สวัสดิการ

คำถามชวนคิด

รัฐบาลจะนำเงินจากที่ใด
มาพัฒนาประเทศ

ภาษี

นำรัคคด

สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

วิเคราะห์และแยกแยะประเภทของภาษีตามลักษณะและความแตกต่างอย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงกับการอธิบายลักษณะสำคัญของภาษีได้อย่างถูกต้อง และตระหนักในคุณค่าของการเสียภาษีในฐานะพลเมืองที่ดีเพื่อประโยชน์ของสังคมและประเทศชาติ

กิจกรรม
จับคู่ภาษี
ให้ถูกต้องประเภท

คำอธิบาย

๑.

ครูแจกการ์ดสถานการณ์ให้แต่ละกลุ่ม กลุ่มละ ๑๐ ใบ
ให้นักเรียนพิจารณาสถานการณ์แต่ละใบแล้วช่วยกันตัดสินใจว่า

เป็นภาษีทางตรงหรือภาษีทางอ้อม

เลือกชื่อภาษีที่สอดคล้องกับสถานการณ์

คำอธิบาย

บัตรรายชื่อภาษี

 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

 ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT)

 ภาษีป้าย

 ภาษีสรรพสามิต

 ภาษีธุรกิจเฉพาะ

 ภาษีเงินได้นิติบุคคล

 ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

 ภาษีมรดก

 อากรแสตมป์

๑. ชื้อขนมราคา ๒๐ บาท
แต่จ่ายจริง ๒๑.๕๐ บาท

๒. นายเอทำงานบริษัท
เงินเดือนสุทธิต่อปี
๕๐๐,๐๐๐ บาท

๓. เปิดบริษัทผลิต
เสื้อผ้าและมีกำไรสิ้นปี

๔. เป็นเจ้าของบ้านและ
ที่ดินในเขตเทศบาล

๕. เปิดร้านกาแฟและ
ติดป้ายหน้าร้าน

๖. ได้รับมรดกเป็น
บ้านจากพ่อแม่

๗. ซื้อรถยนต์คันใหม่
และต้องต่อภาษี
ประจำปี

๘. เข้าบ้านและทำ
สัญญาเช่าเป็น
ลายลักษณ์อักษร

๙. ซื้อโทรศัพท์มือถือ
จากห้างสรรพสินค้า

๑๐. เปิดร้านจำหน่าย
ทุกประเภท

นำเสนอ
จับคู่ภาษี
ให้ถูกต้องประเภท

๑. ช้อบนมราคา ๒๐ บาท
แต่จ่ายจริง ๒๑.๕๐ บาท

ภาษีทางอ้อม

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT)

๒. นายเอทำงานบริษัท
เงินได้สุทธิต่อปี
๕๐๐,๐๐๐ บาท

ภาษีทางตรง

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

๓. เปิดบริษัทผลิตเสื้อผ้า
และมีกำไรสิ้นปี

ภาษีทางตรง

ภาษีเงินได้นิติบุคคล

๔. เป็นเจ้าของบ้านและที่ดิน
ในเขตเทศบาล

ภาษีทางตรง

ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

๕. เปิดร้านกาแฟและติด
ป้ายหน้าร้าน

ภาษีทางตรง

ภาษีป้าย

๖. ได้รับมรดกเป็น
บ้านจากพ่อแม่

ภาษีทางตรง

ภาษีมรดก

๗. ซื้อรถยนต์คันใหม่และ
ต้องต่อภาษีประจำปี

ภาษีทางตรง

ภาษีรถยนต์

๘. เข้าบ้านและทำสัญญาเช่า
เป็นลายลักษณ์อักษร

ภาษีทางอ้อม

อากรแสตมป์

๙. ซื้อโทรศัพท์มือถือจาก
ห้างสรรพสินค้า

ภาษีทางอ้อม

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT)

๑๐. เปิดร้านจำหน่าย
ทุกประเภท

ภาษีทางอ้อม

ภาษีธุรกิจเฉพาะ

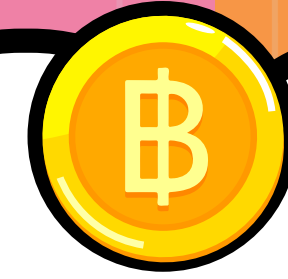

ภาษีทางตรง

VS

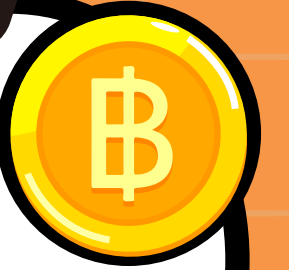
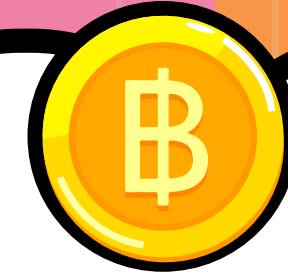
ภาษีทางอ้อม

ภาษีทางตรง

ภาษีที่รัฐเก็บจากคนที่มีรายได้หรือมีทรัพย์สิน
โดยตรงคนที่กฎหมายกำหนดให้เสียภาษี ต้องจ่าย
เองไม่สามารถเอาภาระไปให้คนอื่นจ่ายแทนได้

ภาษีทางอ้อม

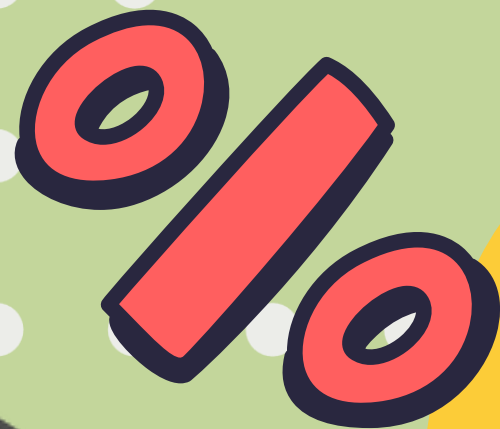
ภาษีที่เราจ่ายทุกครั้งเมื่อซื้อของหรือใช้บริการแม้เราไม่ได้
จ่ายให้รัฐโดยตรง แต่ ภาษีถูกบวกอยู่ในราคาสินค้าแล้ว

ผู้ขายหรือร้านค้าเป็นคน เก็บภาษีแทนรัฐ
ส่วนคนซื้ออย่างพวกเราเป็นคน จ่ายภาษีโดยไม่รู้ตัว

คำถามชวนคิด

ถ้าคนรายได้มากกว่ารายได้น้อย
เสียภาษีเท่ากัน จะยุติธรรม
หรือไม่ เพราะอะไร

แนวคำตอบ

ไม่ยุติธรรม เพราะคนรายได้น้อยจะ
เดือดร้อนมากกว่า ทั้งที่เสียภาษี
เท่ากัน จึงควรเก็บภาษีตาม
ความสามารถในการเสียภาษี

แนวคำตอบ

คนรายได้ ๑๐,๐๐๐ บาท เสียภาษี ๑,๐๐๐ บาท = เสียไป ๑๐%

คนรายได้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท เสียภาษี ๑,๐๐๐ บาท = เสียไป ๑%

จะเห็นว่าภาระไม่เท่ากัน แม้จำนวนเงินจะเท่ากัน

กิจกรรม

ล่าภาษี
ประชาสัมพันธ์

รายชื่อภาษี

 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

 ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT)

 ภาษีป้าย

 ภาษีสรรพสามิต

 ภาษีธุรกิจเฉพาะ

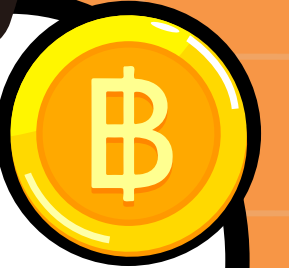
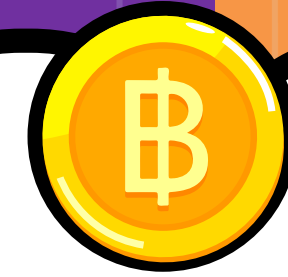
 ภาษีเงินได้นิติบุคคล

 ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

 ภาษีมรดก

 อากรแสตมป์

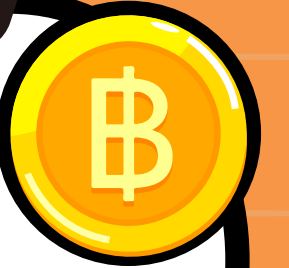
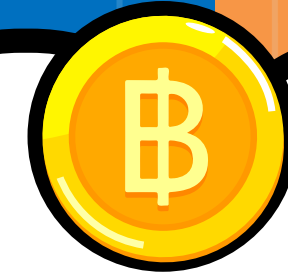
ประกาศคำใบ้

เก็บจาก กำไรของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน

เป็นกิจการ ไม่ใช่คนธรรมดา

เฉลี่ย

ภาษีเงินได้นิติบุคคล

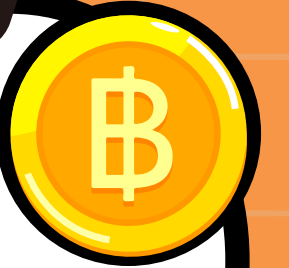
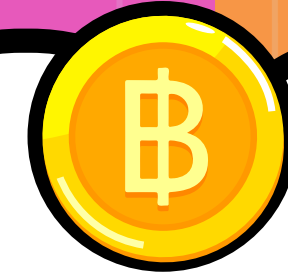
ปรศนาคำใบ้

เก็บจากการเป็นเจ้าของรถ

ต้องจ่ายเป็นประจำทุกปี

เฉลย

ภาษีทรัพย์สินอื่น ๆ (ภาษีรถยนต์)

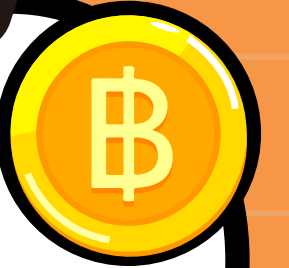
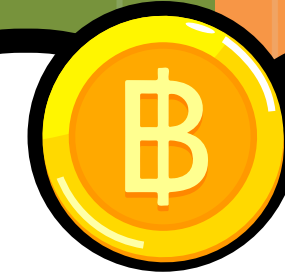
ประกาศคำใบ้

เก็บจากเอกสารหรือสัญญาทางกฎหมาย

เช่น สัญญาเช่า สัญญากู้ยืม

เฉลี่ย

อากรแสตมป์

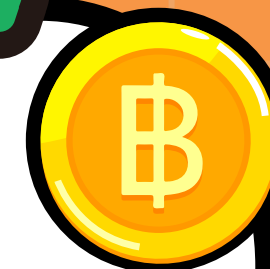
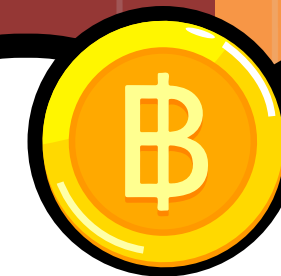
ประกาศคำใบ้

เก็บจากป้ายชื่อร้านหรือป้ายโฆษณา

ป้ายใหญ่ มีไฟ เสียภาษีมาก

เฉลี่ย

ภาษีป้าย

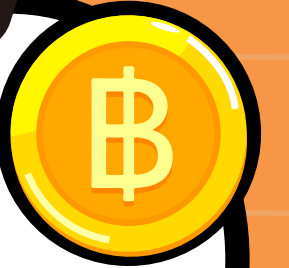

ประกาศคำใบ้

แฝงอยู่ในราคาสินค้าและบริการ
ผู้ซื้อจ่ายตอนซื้อของ

เฉลี่ย

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT)

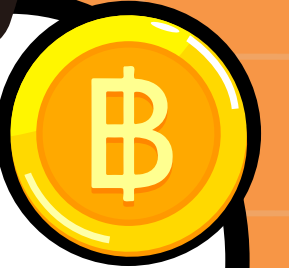
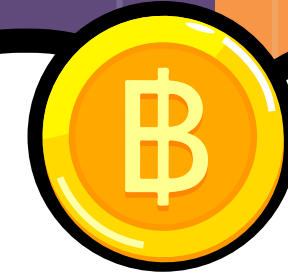
ประกาศคำใบ้

เก็บจากทรัพย์สินที่ได้รับจากผู้เสียชีวิต

เช่น บ้าน ที่ดิน

เฉลี่ย

ภาษีมรดก

ประกาศคำใบ้

เก็บจาก รายได้ของคนทั่วไป

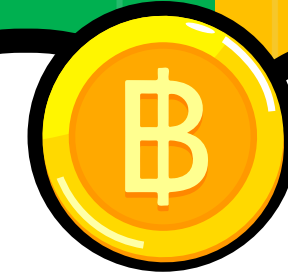
เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าขายของ

เฉลี่ย

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

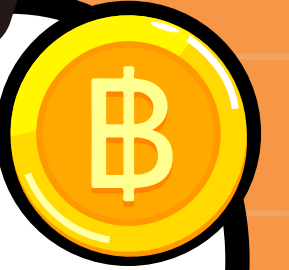
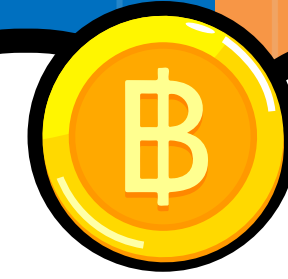
ประกาศคำใบ้

เก็บจากการเป็น เจ้าของบ้าน อาคาร หรือที่ดิน

เฉลี่ย

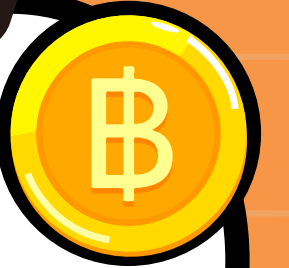
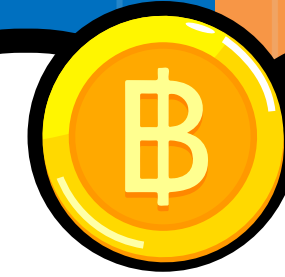
ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ภาษีทางตรง

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เก็บจากรายได้ของคนทั่วไป เช่น
เงินเดือน ค่าจ้าง ผู้มีรายได้มากเสียมาก ผู้มีรายได้น้อยเสียน้อย
เพื่อความเป็นธรรม

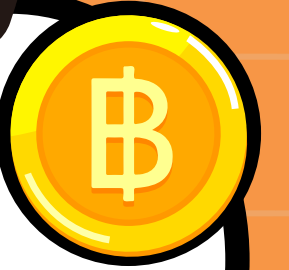
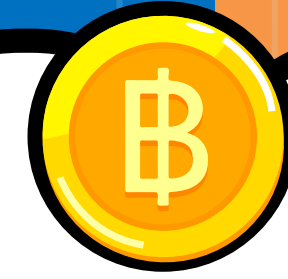
ภาษีเงินได้นิติบุคคล เก็บจากกำไรของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน
เพื่อให้ภาคธุรกิจมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศ

ภาษีทางตรง

ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เก็บจากเจ้าของบ้าน อาคาร หรือที่ดิน เพื่อสร้างรายได้ท้องถิ่นและกระตุ้นการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์

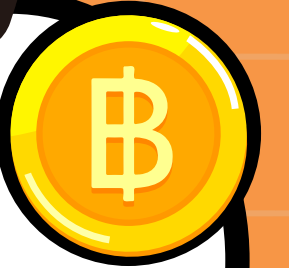
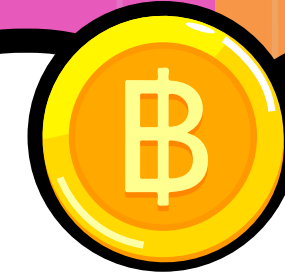
ภาษีป้าย เก็บจากป้ายชื่อร้านหรือป้ายโฆษณา เป็นรายได้สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาษีทางตรง

ภาษีมรดก เก็บจากทรัพย์สินที่ได้รับจากผู้เสียชีวิต เพื่อกระจายความมั่งคั่งและลดความเหลื่อมล้ำ

ภาษีทรัพย์สินอื่น ๆ เก็บจากการครอบครองทรัพย์สิน เช่น รถยนต์ หรือเรือ เพื่อนำไปบำรุงสาธารณูปโภค

ภาษีทางอ้อม

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) เก็บจากการขายสินค้าและบริการ
อัตรา ๗ % ผู้ซื้อเป็นผู้จ่ายเมื่อซื้อของ

ภาษีธุรกิจเฉพาะ เก็บจากกิจการบางประเภท เช่น ธนาคาร ประกัน
ชีวิต ธุรกิจการเงิน แยกจาก VAT

กิจกรรม

ฉันเสียภาษี

แบบไหน

สถานการณ์

เมื่อจบการศึกษาแล้ว
ฉันจะประกอบอาชีพ.....

คำอธิบาย

๑.

นักเรียนแต่ละกลุ่มสุ่มอาชีพ ดังต่อไปนี้

พนักงานบริษัท

เจ้าของร้านค้า

เจ้าของโรงงาน

เจ้าของที่ดิน

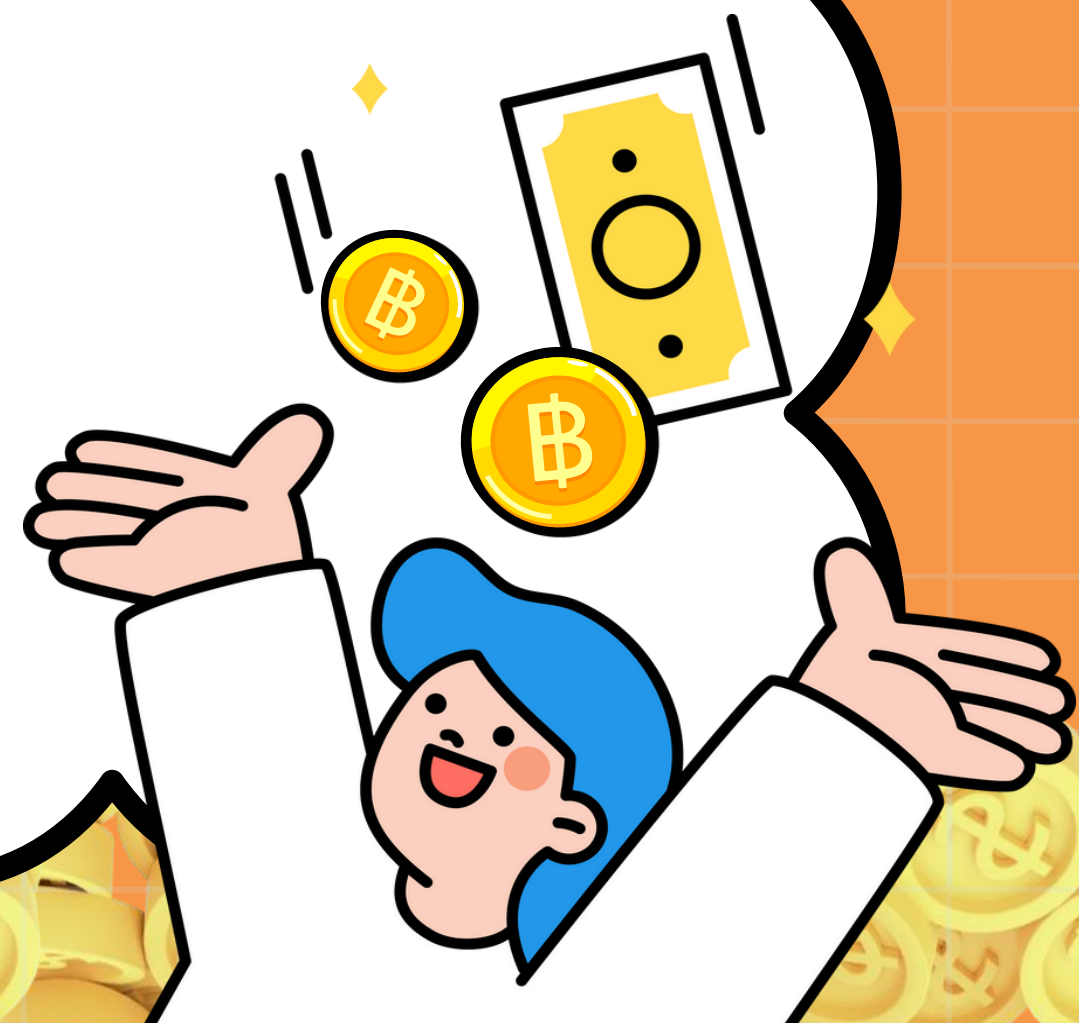
นักธุรกิจออนไลน์

คำอธิบาย

๒. ภารกิจกลุ่ม ให้นักเรียนตอบ ๒ คำถาม

- อาชีพนี้เกี่ยวข้องกับอาชีพอะไรบ้าง เป็นอาชีพทางตรงหรือทางอ้อม
- อาชีพช่วยประเทศอย่างไร

นำเสนอ ฉันทเสียภาษี แบบไหน

คำถามสรุปบทเรียน

หากนักเรียนโตขึ้นและมีอาชีพ
การเสียภาษีมีประโยชน์ต่อตนเอง
และสังคมอย่างไร

แนวคำตอบ

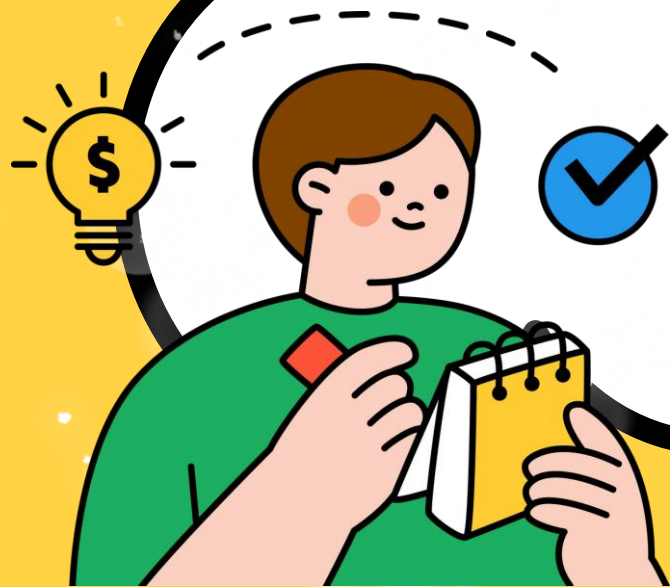

การเสียภาษีช่วยให้รัฐมีงบประมาณ
พัฒนาประเทศ ทำให้ประชาชนได้รับ
บริการที่ดีขึ้น และเป็นการแสดงความ
รับผิดชอบในฐานะพลเมืองที่ดี

สรุปบทเรียน

ภาษีเป็นรายได้สำคัญของรัฐที่จัดเก็บจากประชาชนและภาคธุรกิจ เพื่อนำไปพัฒนาประเทศ ภาษีแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ ภาษีทางตรง ที่เก็บจากผู้มีรายได้หรือทรัพย์สิน และ ภาษีทางอ้อม ที่เก็บจากการซื้อสินค้าและบริการ การเสียภาษีตามกำลังความสามารถจึงเป็นหน้าที่ของพลเมืองที่ดี และเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

บทเรียนครั้งต่อไป

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

เรื่อง สร้างสรรค์ความรู้

ผ่านบอร์ดเกม

ความฉลาดรู้ทางการเงิน (๑-๓)

สิ่งที่ต้องเตรียม

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

ตัวอย่าง บอร์ดเกม

เช่น บันไดงู เกมเศรษฐี หมากกรุก

